

7 ขั้นตอนจัดทำ ธรรมนูญชุมชน

01

มองหากลไกขับเคลื่อน
ที่เหมาะสมกับระดับที่จะจัดทำ

02

ทบทวนประเด็นเป้าหมาย
และตัวชี้วัดความสูงชุมชน

03

ร่างธรรมนูญชุมชน

04

ทบทวนข้อเสนอ
ปรับปรุง

05

รับรองร่างธรรมนูญชุมชน

06

ประกาศใช้
จัดทำเอกสารเผยแพร่

07

ทบทวน

ธรรมนูญไม่ได้มีสูตรสำเร็จตายตัว

สามารถใช้กระบวนการที่หลากหลาย หรือศึกษาจากบริบทพื้นที่
สิ่งสำคัญต้องไม่ลอกเลียนแบบ ต้องให้ชุมชนพิจารณาจนถึง
ความเหมาะสมในการนำงนงบัญญัติต่าง ๆ หรือความสำเร็จขึ้น
มาใช้ในการพัฒนา โดยใช้ความเห็นร่วม หรือฉันทานตเป็นต้นตอตัดสินใจ

7 ขั้นตอนจัดทำ ธรรมนูญชุมชน

ขั้นตอนที่ 1 มองหากลไกขับเคลื่อนที่เหมาะสม

- สถาปนาประชาชน หรือ สภากลางประกอบด้วย ท้องถิ่น ท้องที่ สภาองค์กร ชุมชนตำบล สภาวัฒนธรรมตำบล

- นายอำเภอ
- นายกเทศมนตรี
- ผู้ว่าราชการจังหวัด

- สภาผู้นำหมู่บ้าน คณะกรรมการหมู่บ้าน

กลไกสำคัญ ต้องเริ่มจาก “ผู้นำ” ที่...

- คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน
- ตั้งใจ เอาจริงใจ และรับผิดชอบต่อหน้าที่
- ซื่อสัตย์สุจริต
- มีคุณธรรมและจริยธรรม
- ได้รับการยอมรับจากสังคม
- เรียนรู้และพัฒนาตนเองด้วยข้อมูลที่เป็นจริง
- มีเครื่องมือ เทคนิค วิธีการ รูปแบบ และแนวปฏิบัติ ที่เป็นผลดีต่อชุมชนและสังคม
- มีความคิดสร้างสรรค์ หากทางออก เพื่อแก้ไขปัญหาและพัฒนาไม่หยุดนิ่ง
- มีการสร้างผู้นำรุ่นใหม่โดยการปลูกฝังจิตสำนึก ถ่ายทอดความรู้
- มีเครื่องมือ เทคนิค วิธีการ รูปแบบ และแนวปฏิบัติ ที่เป็นผลดีต่อชุมชนและสังคม

7 ขั้นตอนจัดทำ ธรรมนูญชุมชน

ขั้นตอนที่ 2

ทบทวนประเด็นเป้าหมาย และตัวชี้วัดความสูงชุมชน

- กำหนดประเด็นเป้าหมายร่วมกัน เช่น อยากรู้เห็นชุมชนเป็นอย่างไร มีเป้าหมายความสูงร่วมกันอย่างไร
- กำหนดตัวชี้วัดความสูง หรือรูปธรรมที่เกิดขึ้น

ขั้นตอนที่ 3

ร่วมกันร่างธรรมนูญชุมชน

- ตั้งคณะทำงานยกร่างรัฐธรรมนูญ
- ประชาชนเชิญชวนให้มีส่วนร่วมรับรู้แสดงความคิดเห็น
- คณะทำงานรวบรวม กลับกรอง และจัดหมวดหมู่ยกร่าง
- นำเสนอในที่ประชุมเพื่อให้คณะกรรมการพิจารณา

ขั้นตอนที่ 4 ทบทวนข้อเสนอ ปรับปรุง

- รวบรวมความคิดเห็นเพื่อทบทวน ปรับปรุง จัดลำดับความสำคัญ
- นำเรื่องเสนอเข้าวาระที่ประชุม เพื่อขอการรับรองอีกครั้ง

ขั้นตอนที่ 5 รับรองร่างธรรมนูญชุมชน

- คณะทำงานยกร่าง และนำร่างธรรมนูญมาเสนอเวทีกลางเพื่อตรวจสอบ
- เกิดการรับรองในข้อเสนอ

ขั้นตอนที่ 6 ประกาศใช้ จัดทำเอกสารเผยแพร่

- ประกาศใช้ทั่วไป ผ่านเวทีประชุมของสภากลางของชุมชนท้องถิ่น ในเวทีประชุมหมู่บ้าน
- ทำพิธีปฏิญาณตน พิธีสาบานต่อหน้าสิ่งศักดิ์สิทธิ์ในหมู่บ้าน

ขั้นตอนที่ 7 ทบทวน

- ทบทวนอย่างน้อย 3 เดือนต่อครั้ง
- หากครบ 1 ปี จะต้องทบทวนใหม่อีกครั้ง

